

És important el nom del riu de *Salénkes*, l'afluent més alt de la Ribagorçana per la dreta, que baixa del Pic de *Salenques* (3100 alt.), un dels més orientals de les Maleïdes (*Guia d. V. d'Aran* per Soler i Santaló). Krüger (VKR II, 209, 233) posa *salénka* i *salánkes* com a nom de les vergues de «weide» usades per entreteixir el bertrol, en forma d'embut (Pall., Ribag., Aran), però només *salanca* (*redortes de salánka*), per a les usades per lligar els troncs, pels raiers d'Escaló, Llavorsí i SdUrg. De tota manera jo vaig sentir *salenca* als pastors de Barravés i Benasc que fan péixer ramats en el Circ de Colomers (1926-8).

A Boí se sent pertot: *salénka* 'espècie de vimetera', p. ex. a Barruera, i allí mateix un *salénka* és una illeta al mig del riu (1953). Hi ha *salenques* de ribera, i les de les grans i elevades boscuries, que m'enumerava l'amic Escuder de Boí, entre els arbres de l'Orquera d'Aigüestortes: «freixos, *salénkes montadanes*, *bersurts, alzirons* ['aurons'] ---» (1972). «*Salenca* (Vall de Boí) arbre bastant gran, de fusta consemblant a la caoba», DAG.

A Benasc s'ha tornat *aïšsalénka* (BDC VI, 37) «vimera»; allí lliguen («pien») els «gaviells de fuelles de freix» amb «berdiásos d'ejšsalénka o de *biligéra*» (1965), i en protegeixen els bosquets amb murs de pedra seca contra les avingudes del riu: «farem una arcada ta resguardà el *ixalencà*» (Ferraz, p. 23). Ferraz i Ballarín donen *ixalenca* com forma benasquesa; Rohlf (Dicc. Pir. Ar.) recollí *xalenca* a Bisaurri i a Renanué, *salenca* a Espés.

No sé que continuï gens per domini aragonès. Però sí per l'Arieja: «le molí de mossénher e de la dona de las *Salenquas*, de mieg es, merma mieg foc [leg. loc?] per lo molí de mossénher», en el Censier de Foix, fi S. XIV (PSW v, 239b). *Salenques* edificat en el terme de Gestiés (cantó de Vicdessòs), *St. Félix-des-Salenques* te. de Les Bordes sur Arize.

Per a l'etim. del nom de l'arbust, bastarà remetre al DECat VII, 641b33-60.

¹ El *Salianc* nom de la costa de Cadaqués (XLV, 123), de *salanc* encreuat amb *salí*.

SALAO

Antic paratge rural, avui mas, en el Rosselló, en el terme de Llupià, uns 4 k. a l'Est de Tuïr, que Alart (Cart.) anomenava «*Salaon*, prè de Llupià»; i el mapa al 100.000, «mas Salaó».

MENC. ANT. 965 (cf. Desplanque, *Arch. Thuir*, p. x); 1009: «infra fines et terminos de *Salaoni* sive Lupiani, in locum que vocant Kasals Borrel, sive Gariga de Borra» (Alart, *Cart. Rouss.*, 39). I en sengles documents de Llupià, 1246: «loco vocato partim *Salaon*, et partim Rotacans»; i 1549: «a *Salabo*» (*InvLC*) (res no en diu Ponsich, *Top.*).

ETIM. Sembla ser la mateixa que el resultat català de l'abstracte SAL-ATIONE, derivat de *salar*: *salaó* (DFa.) i val. *salaó* (DECat VII, 604b6,9); cast. *salazón* (DECH v, 130b49), fr. *salaison*, prov. *salesou(n)*

(TdF), i riu *Salesou(n)* a l'Erau (potser aplicat a camps coberts de salats, salicornes o salsures) (DECat, 607b 56); o el lloc on es practicaven les «salaisons» (com consta que es feia a Tuïr, en doc. de 1647) (Desplanque, 77a).

Documentació que deixa cert dubte en l'aspecte top-semàntic, que s'accentuaria si el nom constés amb *-áo* i no *-azó* en l'a. 965 (no puc comprovar la cita); no fa cap escrúpol veure-ho sense *-z-* en els docs. de 1246 i 1549, sí una mica en el de 1009 si no era cita gens modernitzada, però en rigor també és possible que ja llavors hi hagués casos de *-ti-* > zero.

Altament no hi ha etim. concebible. Passat que vingué d'un NP, potser germànic?, vist que l'arrel *SADW-* és molt fecunda en aqueix ram (Först., 1190 ss.), però no és una via que condueixi tampoc a resultats gaire acceptables: un *Salado/-letbo* (Först., 1292), és ben rar (2 exs. del S. x); un *Salemód* (S. IX), tampoc freqüent, només si s'hagués encreuat amb *-BOD* forniria base fonètica. *SALATIONE resta més versemblant. Massa arbitrari en l'aspecte semàntic i fonètic, i ben infundat des del punt de vista geogràfic cercar-li un origen com el de *salagón*, mot d'Aragó i Rioja «roca arenisca permeable al agua» (DECat VII, 719b11.21), que sembla resultar del ll. SABŪLONEM (cat. *sauló*) passant per **sa(g)oló*, amb dissimilació i metàtesi. Cf., però, *salions* 'trossos pelats de terra blanca' (DECat VII, 606 a50 ss.).

³⁰ *Salarca*, V. *Salarsa*

SALARDÚ

Poble cabdal de l'alta vall d'Aran (terçó de Pujolo) (PVArGc, p. 134(A) i pp. 10 i 14; i passim en tota l'obra, especialment pp. 56 i 651a).

PRON.: *salardú* (allí mateix, 1916, 1923 etc.).

ETIM. Cèlt. SALARO-DŪNUM- 'el castell de les truites', compost del cèltic -DUNUM (tan conegut, de VERAU-DUNUM > *Verdun*, UXELLO-DUNUM > *Isoudun*, LUGDUNUM etc.), amb *SALAR*, el nom cèltic d'aquest peix, que usaren Ausoni, parlant del Mosella, Sidoni Apollinar i d'altres, veg. Holder; DCEC IV, 130.

⁴⁵ En efecte Salardú ha estat sempre un indret de màxim renom, per a la pesca de truites, potser el paratge que en té més en tots els Pirineus. Hi ha constituït sempre el més gran recurs de vida. Ja vingué a dir el mateix Lizop, en traduir-lo «colline de la truite» (*Comminges*, 99), però encara que és cert que «colline» pogué ser una acc. bàsica del cèlt. *dunum* (d'ací *Lugdunum Convenarum* = *St. Bertrand de Comenge*, pel qual és natural que es guïi Lizop), els noms en *-dunum* quasi pertot designen llocs amb un castell dalt d'un pujol o rocam. Salardú fou des de l'alta Edat Mitjana una sòlida fortalesa, que resistí setges repetits dels invasors francesos, i algun atac del Comte de Pallars.¹

¹ Rebutjo, com a infundats, i més difícils i superflus, alguns altres tempteigs etim. que s'han fet. *Salasso-dunum*, amb el nom dels SALASSI que ha do-